

Lovforslaget sættes til forhandling.

Otto Mørch: Når justitsministeren i sit bidrag til finanslovsforslaget for finansåret 1968-69 for politiets vedkommende må budgettere med en merudgift på ca. 50 mill. kr., finder vi det fra socialdemokratiets side særligt rigtigt, at pasgebyret må bære sin del af de stigende udgifter, heraf alene 32 mill. kr. i forøget lønudgift. Det vil ikke være retfærdigt over for de mange, der ikke rejser til områder, hvor der kræves pas, at de over skatterne skal belastes med de forøgede udgifter til pasudstedelse og paskontrol. Vi kan altså tilslutte os lovforslagets gebyrforhøjelse fra 20 kr. til 50 kr., der skulle medføre en merindtægt for staten på ca. 5,5 mill. kr.

Vi må erkende, at det kan være vanskeligt mere nøjagtigt at beregne, hvor meget pasudstedelse og paskontrol udgiftsmæssigt betyder i forhold til den samlede udgiftsforhøjelse for politiet. Men måske ministeren her og nu — for at bruge et nyt folketingsudtryk — eller under et udvalgsarbejde kan give os et indtryk af, hvor realistisk udgiftsdækningen på de 5,5 mill. kr. er.

Den foreslåede forhøjelse fra de nuværende 20 kr. til 50 kr., altså med 150 pct., er betydelig; det må indrømmes; men her må det vel også tages i betragtning, at der set fra et; skal vi sige forbrugersynspunkt ikke i realiteten har været foretaget gebyrforhøjelser for pas siden 1956, da pasgebyret udgjorde 10 kr. Ganske vist blev pasgebyret ved en lovændring i 1962 fastsat til 20 kr., men samtidig fordobledes gyldighedstiden fra 5 år til 10 år, så forbrugermæssigt var der ikke nogen forhøjelse af pasgebyret, men derimod nok en pæn forøget indtægt til staten ved denne anledning.

Det fremgår af ministerens skriftlige fremsættelse og også af lovforslagets bemærkninger, at justitsministeriet er opmærksom på, at den foreslåede forhøjelse i visse tilfælde kan virke særlig tyngende. Det er efter min mening en erkendelse, der gerne skulle omsættes i praksis, så man f. eks. kunne hjælpe ældre, der skal besøge slægtninge, eller syge, der skal på rekreationsophold i udlandet. Men vi ved godt, at for mange dispensationsmuligheder også giver forøget administration, og det kan vel ikke være særlig tilfredsstillende for ministeren,

hvis en for stor del af provenuet ved forhøjelsen går til dispensationsadministration. I et udvalg kan vi måske finde frem til en ordning, der både tilgodeser dem, der har behov for gebyrfrihed, subsidiært gebyrnedsettelse, og tillige lader sig administrere uden for stort besvær og dermed for store omkostninger.

Vi ønsker fra socialdemokratiets side ikke at deltage i nogen form for overbudspolitik med hensyn til at give større grupper gebyrfritagelse; men vi er naturligvis villige til at drøfte en afbødnings af særlig uheldige virkninger af forhøjelsen.

Ifølge lovens § 1, stk. 3, kan ministeren fastsætte et mindre gebyr for pas, der udstedes for en kortere tid end sædvanlig. Det gælder således for personer under 18 år, hvor det nugældende gebyr er sat til 10 kr. for 5 års pas, og dette gebyr ønskes forhøjet til 25 kr. Jeg vil gerne pege på, at der kunne indføres en tilsvarende ordning for de ældre, f. eks. dem over 70 år. Den tidligere justitsminister — den nuværende indenrigsminister, som jeg for øvrigt satte meget højt som justitsminister — har dog ved lovændringen i 1962 betegnet en sådan tanke som makaber og lidet mentalhygiejnisk; men den nuværende justitsminister behøver jo ikke være af samme mening. Jeg synes, der kunne være megen fornuft i, at de ældre kunne vælge frit mellem et 5 års pas og et 10 års pas.

Må jeg endelig fremhæve, at socialdemokratiet overalt, hvor det er forsvarligt, vil medvirke til lettelse af rejselivet landene imellem. Vi ønsker ikke mere kontrolbesvær end højst nødvendigt; det gælder i vore lufthavne som ved alle grænseovergange. På det nordiske område er der for længst indført pasfrihed, og i sidste folketingssamling blev der skabt lovgrundlag for etablering af fælles grænseekspeditioner med Forbundsrepublikken Vesttyskland. Når de fælles grænseekspeditioner er etableret, vil det betyde store lettelser for den stigende trafik, når der kun skal kontrolleres én gang mod nu to gange. Men hvordan går det egentlig med etableringen af disse fælles grænseekspeditioner? Jeg har erfaret, at der er visse vanskeligheder ved oprettelsen af den første fællesekspedition ved Oksevejen. Trods det at der for længst er bevilget penge fra dansk side, har man måttet indstille